
NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I
DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP **1.2. KOD OBSZARU** **1.3. DATA OPRACOWANIA** **1.4. DATA AKTUALIZACJI**
B PLH26_08 2009-02 2009-04

1.5. POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLH140016
PLH100008
PLH260004
PLH240016

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Wilniewicz P., Maksalon L., Mielczarek Ł., Przybylski M., Kaczkowski Z., Hejduk J., Barga-Więclawska J., Iwański W., Przemyski A., Piwowarski B.

1.7. NAZWA OBSZARU:

Dolina Górnej Pilicy

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA

E 19 49 25

SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA

N 50 49 8

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

11 548,4

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA

190

MAKSYMALNA

280

ŚREDNIA

230

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL115	Piotrkowski	19
PL224	Częstochowski	20
PL22B	Sosnowiecki	11
PL332	Sandomiersko-jędrzejowski	50

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego

Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzc	Stan zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi	1,00	B	C	B	B
3130	Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea	1,00	B	C	B	B
3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	3,00	A	B	B	B
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis	1,00	C	C	C	C
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	1,00	B	C	B	B
4030	Suche wrzosowiska (Calluno-Genistion, Pohlion-Callunion, Calluno-Arctostaphyilion)	1,00	C	C	C	C
6230	Górskie i niżowe murawy bliźniczkowe (Nardion - płaty bogate florystycznie)	1,00	C	C	C	C
6410	Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	7,64	B	C	B	B
6430	Ziołorośla górskie (Adenostyilion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	1,00	B	C	B	B
6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	17,70	A	B	B	B
7110	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1,00	B	C	B	B
7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	1,00	C	C	C	C
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	1,00	B	C	B	B
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	1,00	B	C	B	B
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum)	1,00	B	C	B	B
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino)	1,00	B	C	B	B
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnion)	3,00	A	B	A	A
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)	1,00	C	C	C	C

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie	
			Rozrodcza	Zimująca	Przelotna				
A002	<i>Gavia arctica</i>				1i				
A021	<i>Botaurus stellaris</i>		20-30m	2i		B	B	C	B
A022	<i>Ixobrychus minutus</i>		3-5p			C	B	C	B
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>				10-20i				
A027	<i>Egretta alba (Ardea alba)</i>				50-100i				
A029	<i>Ardea purpurea</i>				2i				
A030	<i>Ciconia nigra</i>		5-10p			C	B	C	B
A031	<i>Ciconia ciconia</i>		C			C	B	C	B
A038	<i>Cygnus cygnus</i>		1p	20i	50-100i				
A068	<i>Mergus albellus (Mergellus albellus)</i>				2i				
A072	<i>Pernis apivorus</i>		5-10p			C	B	C	B
A073	<i>Milvus migrans</i>		0-1p		1i				
A075	<i>Haliaeetus albicilla</i>		0-3p	15-20i		C	B	B	B
A081	<i>Circus aeruginosus</i>		30-60p			C	A	C	A
A084	<i>Circus pygargus</i>		4-6p			C	C	B	C
A089	<i>Aquila pomarina</i>		2-4p			C	C	B	C
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>				1i				
A092	<i>Aquila pennata</i>				1i				
A094	<i>Pandion haliaetus</i>				10-30i				
A119	<i>Porzana porzana</i>		1-3p			D			
A120	<i>Porzana parva</i>		6-10p			C	B	C	B
A122	<i>Crex crex</i>		51-100p			C	B	C	B
A127	<i>Grus grus</i>		20-40p			C	B	C	B
A132	<i>Recurvirostra avosetta</i>				1i				
A151	<i>Philomachus pugnax</i>				1200i				
A154	<i>Gallinago media</i>				1i				
A166	<i>Tringa glareola</i>				1000i				
A177	<i>Larus minutus</i>				40-50i				
A193	<i>Sterna hirundo</i>				10-20i				
A197	<i>Chlidonias niger</i>		0-5p			D			
A220	<i>Strix uralensis</i>		1-2p			D			
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>		R			C	C	C	C
A229	<i>Alcedo atthis</i>		20-40p			C	B	C	B
A234	<i>Picus canus</i>		2-4p			C	C	C	C
A236	<i>Dryocopus martius</i>		C			C	B	C	B
A238	<i>Dendrocopos medius</i>		V			D			
A246	<i>Lullula arborea</i>		C			C	B	C	B
A255	<i>Anthus campestris</i>		V			D			
A272	<i>Luscinia svecica</i>		2-5p			C	B	A	B
A307	<i>Sylvia nisoria</i>		51-100p			C	B	C	B
A320	<i>Ficedula parva</i>		1-5p			D			
A321	<i>Ficedula albicollis</i>		1p			D			
A338	<i>Lanius collurio</i>		C			C	A	C	A

A379	<i>Emberiza hortulana</i>	R	D
A409	<i>Tetrao tetrix tetrix</i>	1-5p	D
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	1-2p	D

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
A005	<i>Podiceps cristatus</i>		20-40p			C	A	C	B
A006	<i>Podiceps grisegena</i>		5-10p			C	B	C	B
A036	<i>Cygnus olor</i>		20-30p			C	A	C	B
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>		150-300p			C	B	C	B
A059	<i>Aythya ferina</i>		100-150p			C	B	C	B
A061	<i>Aythya fuligula</i>		50-100p			C	B	C	B
A118	<i>Rallus aquaticus</i>		20-40p			C	B	C	A
A125	<i>Fulica atra</i>		100-200p			C	B	C	B
A136	<i>Charadrius dubius</i>		10-15p			C	C	C	C
A142	<i>Vanellus vanellus</i>		20-40p			C	C	C	C
A153	<i>Gallinago gallinago</i>		15-30p			C	B	C	B
A156	<i>Limosa limosa</i>		15-20p			C	C	C	C
A162	<i>Tringa totanus</i>		10-15			C	C	C	C
A165	<i>Tringa ochropus</i>		20-30p			C	B	C	B

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>			2i		D			
1324	<i>Myotis myotis</i>		>60i			C	B	C	B
1337	<i>Castor fiber</i>		C			C	A	C	A
1355	<i>Lutra lutra</i>		C			C	A	C	B

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1166	<i>Triturus cristatus</i>		1001-10000			C	A	C	B
1188	<i>Bombina bombina</i>		7000-14000			C	A	C	B

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	P				C	A	B	B
1146	<i>Sabanejewia aurata</i>	P				D			
1149	<i>Cobitis taenia</i>	C				C	A	B	B
1163	<i>Cottus gobio</i>	C				C	A	B	B
2482	<i>Eudontotomyzon mariae</i>	C				B	A	B	B

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	OSIADŁA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Rozrodcza	MIGRUJĄCA Zimująca	Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
1014	<i>Vertigo angustior</i>	R				C	A	C	C
1016	<i>Vertigo moulinsiana</i>	V				C	A	C	C
1032	<i>Unio crassus</i>	P				D			
1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	C				C	A	C	C
1059	<i>Maculinea teleius</i>		251-500i			C	C	B	C
1060	<i>Lycaena dispar</i>		251-500i			C	B	C	C
1061	<i>Maculinea nausithous</i>		101-250i			C	B	B	C
1082	<i>Graphoderus bilineatus</i>	P				D			
1084	<i>Osmoderma eremita</i>		28 drzew			C	B	C	B
4038	<i>Lycaena helle</i>		501-1000i			B	A	C	B
4056	<i>Anisus vorticulus</i>	R				B	A	A	B

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	Populacja	POPULACJA	OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
				Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

	Populacja	Motywacja

SSAKI

	Populacja	Motywacja

Alces alces	P	D
Eptesicus nilssonii	P	A

PŁAZY

	Populacja	Motywacja

Bufo bufo	P	C
Bufo calamita	P	C
Bufo viridis	P	C
Hyla arborea	P	C
Rana arvalis	P	C
Rana esculenta	P	C
Rana lessonae	P	C
Rana temporaria	P	C
Triturus vulgaris	P	C

GADY

	Populacja	Motywacja

Lacerta agilis	P	C
Lacerta vivipara	P	C
Natrix natrix	P	C
Vipera berus	P	C

RYBY

	Populacja	Motywacja

Alburnoides bipunctatus	P	A
Leuciscus cephalus	P	C
Leuciscus leuciscus	P	C
Lota lota	P	D
Salmo trutta morpha fario	P	D

BEZKRĘGOWCE

	Populacja	Motywacja

Apatura iris	P	A
Gryllus campestris	P	A
Hydrometra stagnorum	P	D
Iphicliodes podalirius	P	A
Limnitis populi	P	A
Menesia bipunctata	P	D
Myxas glutinosal	C	A
Nesovitrea petronella	C	A
Oedipoda caerulea	P	A
Papilio machaon	P	A

Proserpinus proserpina P A

ROŚLINY

	Populacja	Motywacja
Aconitum moldavicum	P	A
Aconitum variegatum	P	A
Andromeda polifolia	P	A
Androsace septentrionalis	P	A
Arctostaphylos uva-ursi	P	A
Armeria maritima ssp. elongata	P	A
Batrachium aquatile	P	A
Carex arenaria	P	A
Carex davalliana	P	A
Carex limosa	P	A
Centaurium pulchellum	P	A
Ceratophyllum submersum	P	A
Chimaphila umbellata	P	A
Cyperus fuscus	P	A
Dactylorhiza fuchsii	P	A
Dactylorhiza incarnata	P	A
Dactylorhiza maculata	P	A
Dianthus superbus	P	A
Drosera anglica	P	A
Drosera rotundifolia	P	A
Dryopteris cristata	P	A
Eleocharis ovata	P	A
Epipactis palustris	P	A
Gentiana pneumonanthe	P	A
Gladiolus imbricatus	P	A
Hydrocharis morsus-ranae	P	A
Hydrocotyle vulgaris	P	A
Iris sibirica	P	A
Isolepis setacea	P	A
Leymus arenarius	P	A
Listera ovata	P	A
Myriophyllum spicatum	P	A
Myriophyllum verticillatum	P	A
Nasturtium officinale	P	A
Nymphaea alba	P	A
Nymphaea candida	P	A
Osmunda regalis	P	A
Poa remota	P	A
Polemonium coeruleum	P	A
Polygonatum verticillatum	P	A
Polystichum aculeatum	P	A
Potamogeton pectinatus	P	A
Ranunculus lingua	P	A
Sagittaria sagittifolia	P	A
Scheuchzeria palustris	P	A
Scirpus radicans	P	A
Senecio rivularis	P	A
Stellaria longifolia	P	A
Thalictrum aquilegifolium	P	A
Thalictrum flavum	P	A

Trollius europaeus	P	A
Veratrum lobelianum	P	A

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	8 %
Lasy liściaste	10 %
Lasy mieszane	3 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	67 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	8 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	4 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar położony jest w Krainie Świętokrzyskiej, w okręgu Włoszczowsko-Jędrzejowskim. Występują tutaj duże, w większości naturalne kompleksy leśne (grądy, lasy mieszane świeże i wilgotne oraz w dolinach rzecznych - lasy łąkowe i olsy). Meandrująca rzeka Pilica, której towarzyszą liczne starorzecza, tworzy malowniczą dolinę. Wzdłuż koryta ciągną się gęste zarośla wierzbowe oraz lasy nadrzeczne, o silnie zróżnicowanych drzewostanach, którym towarzyszą podmokłe łąki, charakteryzujące się dużą różnorodnością biologiczną: bogactwem fauny i flory, zwłaszcza gatunków związanych z siedliskami wilgotnymi. Powierzchnia licznych bagien i torfowisk systematycznie się kurczy w wyniku naturalnych zmian sukcesyjnych oraz zabiegów melioracyjnych.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Ostoja obejmuje jeden z większych ciągów ekologicznych zlokalizowanych w naturalnych dolinach rzecznych w kraju. Występują tutaj zbiorowiska łąkowe (6410 i 6510), bardzo dobrze zachowane lasy łąkowe, bory bagienne, rzadziej bory chrobotkowe. Obszar ma też znaczenie dla ochrony starorzeczy. W ostoi zlokalizowane są liczne populacje gatunków roślin chronionych i ginących (ponad 60).

Dolina Górnej Pilicy należy do najistotniejszych ostoi fauny w Polsce środkowej. Jedne z najliczniejszych i najlepiej zachowanych populacji w tej części kraju mają tu: bóbr europejski *Castor fiber*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, minóg ukraiński *Eudontomyzon mariae*, koza *Colitis taenia*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, czerwonończyk fioletek *Lycaena helle* i zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*. Przy czym populacje trzepli zielonej, czerwonończyka fioletka i zatoczka łamliwego należą do kluczowych w skali kraju.

Wśród rozlewisk Dolinie Pilicy występują liczne mikrosiedliska dogodne dla występowania poczwarówki jajowatej *Vertigo moulinsiana*. Pilica i jej dopływy są dobrym siedliskiem dla występowania skójki gruboskorupowej *Unio crassus*.

Istotne w skali regionu są populacje: pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*, piskorza *Misgurnus fossilis*, modraszka telejusa *Maculinea teleius* i modraszka *nausitosa* *Maculinea nausithous*.

Potwierdzenia wymaga występowanie podawanych z terenu ostoi: kreślinka nizinnej *Graphoderus bilineatus* (Kubisz 2004) i kozy złotawej *Sabanajewia aurata* (Boroń 2004).

Ostoja posiada bogaty zestaw gatunków owadów i innych organizmów wpisanych na czerwoną listę lub wymienianych w załącznikach do konwencji międzynarodowych.

W "Dolinie Górnej Pilicy" licznie reprezentowane są przyrodniczo cenne gatunki ptaków.

4.3. ZAGROŻENIA

Do podstawowych zagrożeń fauny na terenie ostoi należą:

- niedostosowana do potrzeb ochrony gatunków gospodarka leśna i stawowa,
- utrata siedlisk gatunków w wyniku zaorywania łąk i pastwisk
- zanikanie tradycyjnego użytkowania łąk i pastwisk.
- niewłaściwie lokowane zalesienia i plantacji wierzby energetycznej
- Zarastanie (sukcesja w kierunku zarośli i lasu) siedlisk półnaturalnych - muraw na piaszkowych, łąk świeżych i wilgotnych, torfowisk przejściowych
- presja urbanizacyjna
- obniżanie poziomu wód
- miejscami niewłaściwa gospodarka leśna - nasadzenia niezgodne z typem siedliska
- chemizacja rolnictwa

4.4. STATUS OCHRONNY

Obszar znajduje się częściowo na terenie Włoszczowsko-Jędrzejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (60 090 ha; 1995) oraz Przedborskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (14 490 ha; 2002), zawiera jeden rezerwat przyrody "Ługi" (90,23 ha, 1981). Są tu trzy użytki ekologiczne "Bagna i torfowiska" oraz kilka pomników przyrody.

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Abraszewska-Kowalczyk A. 2002 Unionid bivalves of the Pilica River catchment area *Folia Malacologica* 10 (3) 99-173

Anonymus. ? Kartoteka Faunistyczna Towarzystwa Badań i Ochrony Przyrody. TBOP, Kielce.

Anonymus. 1996 Zlokalizowanie i Charakterystyka złóż torfowych w Polsce spełniających kryteria podstawowych bazy zasobowej z ustaleniem i z uwzględnieniem wymogów związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska. IMUZ. Falenty

Banaszak J. , Mielczarek Ł., Nowak C. 2008 Nowe stanowiska pszczoły samotnicy *Xylocopa violacea* (LINNAEUS, 1758) (Hymenoptera: Apiformes) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne* Vol.27

- Barga-Więcławski J. 2007 Inwentaryzacja malakofauny na terenie RDLP w Radomiu. Raport występowania gatunków objętych ochroną w Europejskiej Sieci ekologicznej NATURA 2000 1-86
- Barga-Więcławski J. 2007-2008 Badania własne dokumentacja i archiwum zbiorów Instytut Biologii Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach.
- Błaszczak H. 1959. Flora powiatu włoszczowskiego. *Fragm. Flor. Geobot.* 5(1): 47-96.
- Boroń A. 2004 Koza złotawa. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). *Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny.* Ministerstwo Środowiska 6 241-244
- Bróz E., Przemyski A. 1981a Występowanie *Helictotrichon planiculme* (Schrad.) Pilg. Na polskim niżu. *Fragm. Flor. Geobot.* 31-38 29(1)
- Bróz E., Przemyski A. 1981b Chronione oraz rzadsze elementy flory naczyniowej Krainy Świętokrzyskiej. *Stud. Kiel.* 4(32) 141-160
- Bróz E., Przemyski A. 1983 Nowe stanowiska rzadkich gatunków roślin naczyniowych z lasów Wyżyny Środkowomalopolskiej. *Fragm. Flor. et Geobot.* 29(1) 19-30
- Bróz E., Przemyski A. 1987 Chronione oraz rzadsze elementy flory naczyniowej Krainy Świętokrzyskiej (część II). *Stud. Kiel.* 4 (56) 7-18
- Bróz E., Przemyski A. 1988a Nowe stanowiska rzadkich oraz zagrożonych gatunków roślin naczyniowych na Wyżynie Środkowomalopolskiej i jej pobrzeżach. *Fragm. Flor. Geobot. Pol.* 33(3-4) s. 239-249
- Bróz E., Przemyski A. 1989. Nowe stanowiska rzadkich gatunków roślin naczyniowych z lasów Wyżyny Środkowomalopolskiej. Część II. *Fragm. Flor. Geobot.* 34(1-2): 15-25.
- Chmielewski S., Wilniewicz P., Tabor J. 2000. Awifauna okresu lęgowego doliny górnej i środkowej Pilicy. *Kulon.* 5,2: 117-136.
- Grzegorzczak P. 2007 Sprawozdanie z prac terenowych przeprowadzonych w 2007 roku w Nadleśnictwie Włoszczowa w ramach powszechnej inwentaryzacji Natura 2000 w Lasach Państwowych. TBOP, Kielce
- Killen I. 2003 Ecology of Desmoulin's Whorl Snail Conserving NATURA 2000 Rivers Ecology Series No. 6. *Vertigo mouliinsiana.* 6
- Kubisz D. 2004 Kreślinek nizinny. W: Adamski P., Bartel R., Bereszyński A., Kepel A., Witkowski Z. (red.). *Gatunki Zwierząt (z wyjątkiem ptaków). Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny.* Ministerstwo Środowiska 6 95-98
- Mielczarek Ł. 2007 Entomofauna Ziemi Włoszczowskiej. W: Piorun M. Powiat Włoszczowski. Cz.1, ADREX, Włoszczowa. 210-213
- Penczak T., Marszał, Kruk A., Koszaliński H., Kostrzewa J., Zaczyński A. 1996 Monitoring ichtiofauny dorzecza Pilicy. Część II. *Pilica. Roczn. Nauk. PZW* 9 91-104
- Penczak T., Zaczyński A., Marszał L., Koszaliński H. 1995 Monitoring ichtiofauny dorzecza Pilicy. Część I. *Dopływy. Roczn. Nauk. PZW.* 8 5-52
- Piechocki A. 1981. Współczesne i subfossylne mięczaki (Mollusca) Gór Świętokrzyskich. *Acta Univ. Lodz.* 1-177.
- Piechocki A. 1996 Uwagi o ochronie gatunkowej mięczaków w Polsce. *Przyroda Polska* 6 7
- Prażak J. ? Mapy Hydrogeologiczne Polski (arkusze Woj. Świętokrzyskiego). PIG O w Kielcach
- Soszyński B., Kowalczyk J.K., Mielczarek Ł., Mocarski Z., Osicki T., Sobczak S. 2008 Owady. W: Wnuk Z. (red.). *Przedborski Park Krajobrazowy.* Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego 140 - 153
- Wnuk Z. 1976 Zmiany w składzie gatunkowym we florze byłego powiatu włoszczowskiego w latach 1950-1976. *Phytocoenosis* 5.3/4 317-321

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD % POKRYCIA

PL02% PL04%
PL05% PL06%

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA
PL02	<i>Ługi</i>	+	
PL04	<i>Przedborski</i>	*	
PL04	<i>Włoszczowsko-Jedrzejewski</i>	*	
PL05	<i>Bagna i torfowiska U-103</i>	+	
PL05	<i>Bagna i torfowiska U-106</i>	+	
PL05	<i>Bagna i torfowiska U-93</i>	+	
PL06	<i>Dęby P-072</i>	+	
PL06	<i>Dęby P-368</i>	+	
PL06	<i>Grupa dębów P-724</i>	+	

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY	NAZWA OBSZARU	TYP RELACJI	% POKRYCIA

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE	TYP RELACJI	% POKRYCIA

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU **I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR**

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-34-28-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-40-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-40-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-40-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-40-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-41-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-34-52-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA